

2020 · Ano Internacional da Saúde

Institución Galega de Ciencia

COLABORA E PARTICIPA:

iga-ciencia.eu | novacarta.eu
celtia.org | cienciaengalego.org

Robert Koch

Ernesto Viéitez Cortizo

IES 12 DE OUTUBRO

A vida que respira
e palpita no 12

19 DE NOVEMBRO AS 11:30 h

Novembro 2020

XI Día da Ciencia en Galego

galicia

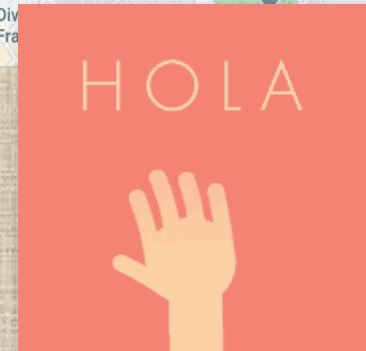
Xacobeo 2021

XUNTA
DE GALICIA

DÍA DA CIENCIA EN GALEGO NO 12

BENVIDOS E BENVIDAS AO IES 12 DE OUTUBRO DE OURENSE

- ✓ Situado no barrio "**A Ponte**" ocupa o solar da antiga estación ferroviaria
- ✓ Ata o ano 1992 estivo dedicado ás ensinanzas de formación profesional
- ✓ Nese ano incorpóranse os estudos de ESO e Bacharelato
- ✓ Na ACTUALIDADE temos uns 500 alumnos e alumnas da ESO, dos Bacharelatos Científico-Tecnolóxico, Humanidades e Ciencias Sociais; Ciclos Medios e Superiores das Ramas de Fabricación Mecánica, Electricidade e Imaxe Persoal e ademais FP Básica de Peiteado e Estética

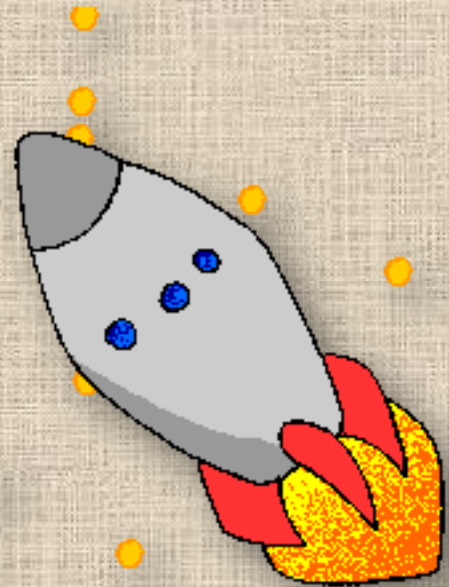
POR QUE QUEREMOS CELEBRAR O DÍA DA CIENCIA EN GALEGO?

- ✓ Porque temos dereito ao ensino en galego
- ✓ Porque é a nosa lingua e forma parte do noso patrimonio cultural
- ✓ Porque tamén podemos facer ciencia en galego
- ✓ Porque se cumpren 100 anos da fundación da Revista Nós

E...entre os seus propósitos estaba o cultivo do ensaio científico como elemento dignificador do galego

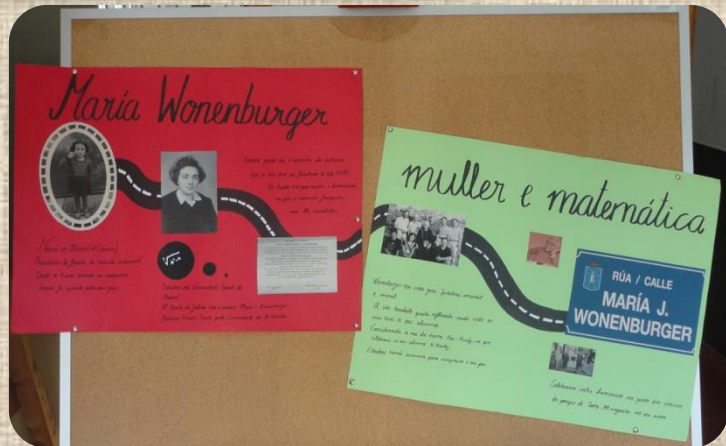

**QUEREDES
FACER CON
NÓS UNHA
VIAXE POLO
TEMPO?**

2011

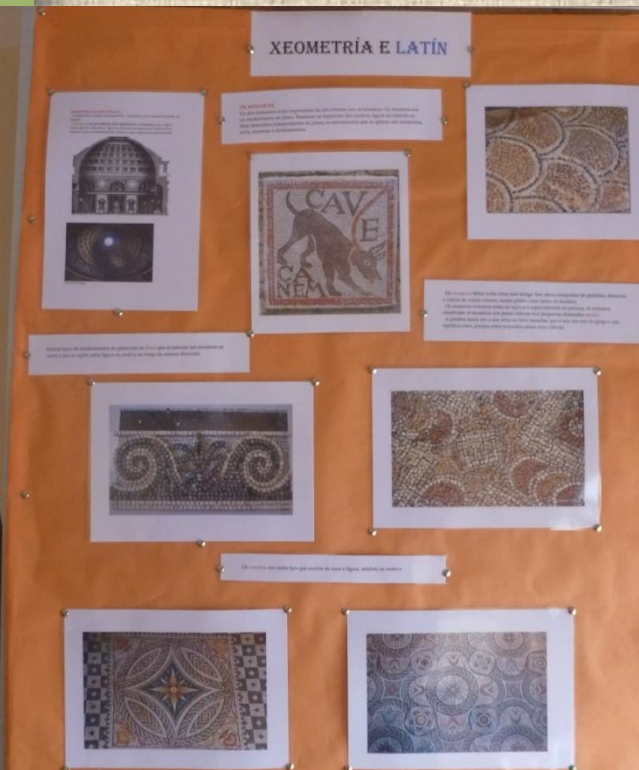

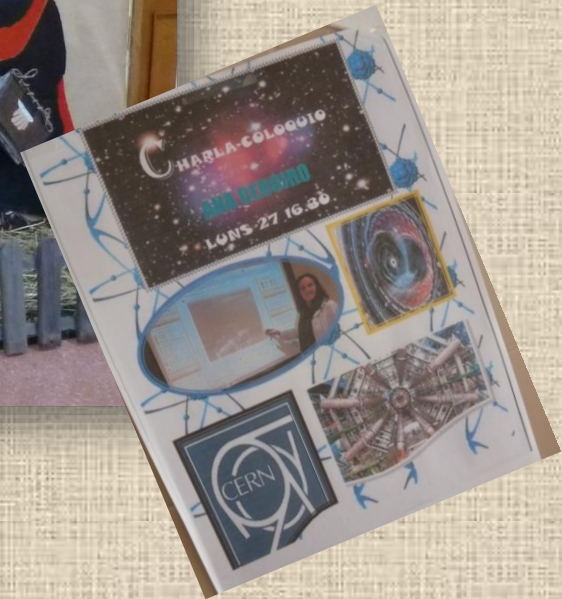

2012

2013

2014

DEPARTAMENTO DE CIENCIAS SOCIAIS

SPENCER LUNDS
12 DE OUTUBRO

Spencer Lunds (1820-1883) é um controverso historiador
relacionado ao movimento de reforma social e à
teologia cristã. Ele nasceu em uma família de imigrantes
suíços. Chegou ao Brasil em 1848 para trabalhar
como professor em uma escola em São Paulo. Em 1850, mudou-se para o Rio de Janeiro, onde se tornou um dos principais líderes do movimento de reforma social. Ele foi um dos fundadores da Igreja Evangélica do Brasil e um dos principais líderes do movimento de reforma social. Ele foi um dos fundadores da Igreja Evangélica do Brasil e um dos principais líderes do movimento de reforma social.

2015

PINTURA E LUZ

En pintura, a luz é un obxecto especial, cuxa aparición no cadro é precisamente a que permite a visión do contorno, a textura e a cor dos obxectos e a súa localización no espazo, con distintas convencións en cada un dos estilos pictóricos e as técnicas pictóricas asociadas (sombreado, sfumato, chiaroscuro, tenebrismo, luminismo, impresionismo). A utilización de distintos tipos de focos de luz (internos, externos, cenitais, inferiores laterais, anteriores, posteriores -contraluz-, ubicuos, luz reflectida, luz natural, luz artificial, luz filtrada, etc.) permite falar de distintos tipos de iluminación, e mesmo da especulación sobre a vibración desa luz. A luz é ciencia, arte, pero tamén maxia para os sentidos.

2016

2017

2018

2019
ANO INTERNACIONAL
DE:
TÁBOA PERIÓDICA LINGUAS INDÍXENAS
"X DÍA DA CIENCIA EN GALEGO"

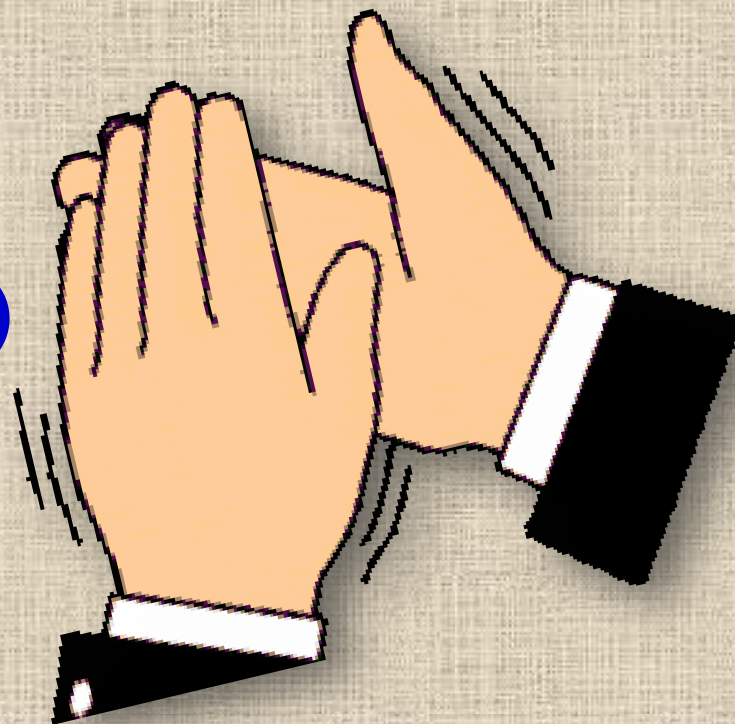
2019

X día da Ciencia en Galego

**E X A I M O S
P O L A X I
E D I C I Ó N D O
D Í A D A
C I E N C I A E N
G A L E G O**

Este é un ano terrible !

XANEIRO

FEBREIRO

MARZO

ABRIL

- ✓ Retiraron todas as exposicións no instituto
- ✓ Non podemos traballar xuntos porque hai que manter a distancia de seguridade
- ✓ Tampouco podemos xuntarnos os non conviventes

QUE PODEMOS FACER ENTÓN?

Punto de partida:

- ✓ As Nacións Unidas declaran 2020 como o Ano Internacional da Sanidade Vexetal
- ✓ A Asemblea Mundial da Saúde designa 2020 como o Ano Internacional da Enfermeira e a Parteira

A VIDA QUE RESPIRA E PALPITA NO 12

PRIMEIRAS IDEAS:

- ✓ E se rendemos ás nosas árbores unha homenaxe pero que sexa... unha ben FERMOSA e SENTIDA!
- ✓ Por que non facelo entón en forma de poesía. A nosa lingua é fermosa e rica para levar a cabo esta idea...
- ✓ Cada un e cada unha de nós temos que buscar a nosa árbore favorita
- ✓ Logo buscamos un poema para ela e nada... imos recitallo, de seguro ha crecer máis rápido
- ✓ No nos esquecemos de GRAVAR PARA QUE QUEDE CONSTANCIA DO MOMENTO

Dito e feito...

E ASÍ... SAÍU ESTE VÍDEO HOMENAXE ÁS NOSAS ÁRBORES

*A vida que
respira no
12*

SEGUNDAS IDEAS:

- ✓ E que podemos facer agora para render unha homenaxe ás enfermeiras e parteiras
- ✓ Parteiras? Parteiras? Soa a **VIDA**
- ✓ E enfermeiras? A que soa? A coidar da **VIDA** e máis nos tempos que corren
- ✓ Que poderíamos facer entón? Pois... quizais non poderemos entrevistar a estas profesionais, pero...
- ✓ E se entrevistamos ás nosas nais acerca do día que nacemos? De seguro que nos imos sorprenden de como aconteceu... do que sentiron, do que viviron, de se as parteiras e enfermeiras as axudaron o día que nos deron a vida...
- ✓ Entón...entrevistamos as nosas nais e gravamos, así **LEMBRAREMOS O MOMENTO**

Mans á obra...

E ASSÍ... SAÍU ESTE VÍDEO HOMENAXE ÀS NAIS DO 12

*A vida que
palpita no
12*

E ACERCA DOS PERSOEIROS, QUE?

Este ano o Día da Ciencia en Galego
está dedicado a:

- ✓ ROBERT KOCH
- ✓ ERNESTO VIÉITEZ

**QUE SE NOS OCORRE
PARA DAR A COÑECER
O SEU TRABALLO?**

E ... preparamos un xornal para coñecelos mellor

Coas distintas seccións intentamos facer un percorrido pola súa traxectoria profesional

SECCIÓN DE CULTURA

Seica imos pasar máis tempo na casa do habitual. A pandemia da Covid-19 está a mudar as nosas costumes de entretemento. Pero iso non quere decir que vaia a acabar con elas. Buscas qué facer nese tempo de ocio na casa? Velaí varias propostas:

LIBROS: aquí tes unha selección de novelas coa temática das pandemias e virus como eixo principal.

- Publicada no 1961 saltou a fama polas coincidencias coa Covid-19. Un virus chamado Wuhan-400, creado nun laboratorio das aforas da China no ano 2020 ten unha mortalidade do 100%.
- Unha inesperada ola de suicidios de anciáns en Barcelona, a aparición dunha planta de cheiro peregrino, a caída da Internet e o cambio do carácter da xente forman esta historia.
- Publicada no ano 2003 conta a aventura dun grupo de médicos e biólogos que están de evitar a propagación dunha epidemia mortal causada por un virus.
- Unha misteriosa praga chamada cegueira branca propágase de forma fulminante.

PELÍCULAS: aquí tes unha selección de novelas coa temática das pandemias e virus como eixo principal.

- (2011) Mostra un escenario moi similar ao que vivimos hoxe co coronavirus. A enfermidade transmítese por contacto, suare na China e os morcegos poden ser os causantes.
- (2000) Londres é un cemiterio. As rúas están desertas. As tendas, vacías. Hai un silencio total. En 28 días a epidemia esténdese por todo o país e só queda uns poucos superviventes.
- (2007) O protagonista é o último home vivo sobre a Terra, pero non está só. Hai vampiros que anidan o seu sangue.
- (1995) A historia comeza en África onde o médico dos EEUU arraza un campamento foca dun virus mortal semellante ao ébola.

Busca na seguinte sopa de letras os temas principais de este XI Día da Ciencia en Galego que son os seguintes: Enfermeiras, Matronas, Robert Koch, Ernesto Viñetez

Un día cañera no século XIV...

Ai meu deus...
O que me pasa? Os castoreos?
Isto é o chamado 'Tinta de castoreo'.

A 12 Grados baixo Ciencia

EDICIÓN DE DURENSE 0,00 EUROS | DEPÓSITO LEGAL AIG-000-000 | Páxina 139/154 | Data 12/10/2020 | Tempo 10h/12h | NÚMERO 1 ANO IMAKI | NOVENO DE 2020

2020, Ano Internacional da Saúde e XI Día da Ciencia en Galego

Este ano conmemoramos a Robert Koch e Ernesto Viñetez Cortizo polas súas obras á ciencia.

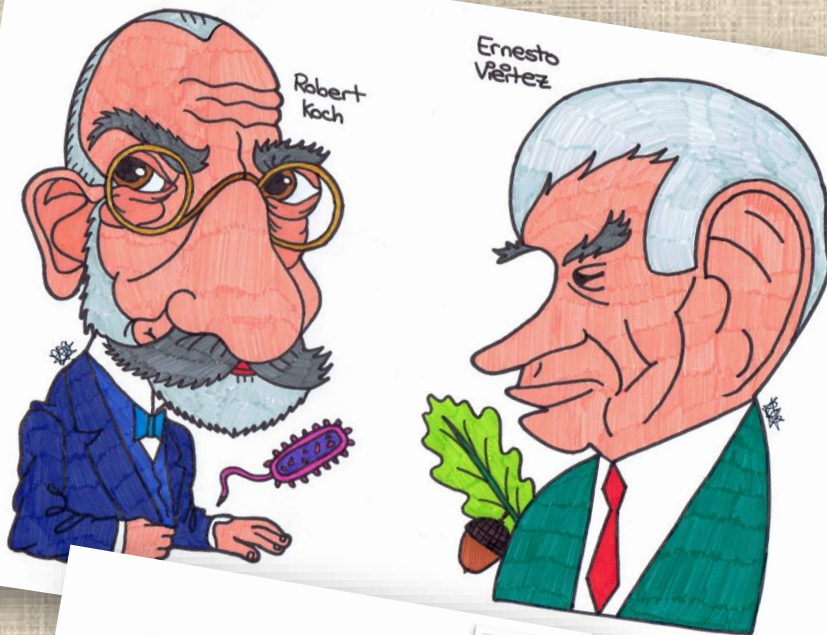
- Sección Internacional sobre Robert Koch e Ernesto Viñetez
- Artigo de sociedade
- Publicidade
- Sección Galicia e Sección Local (Ourense)
- Sección cultura
- Paratemplos e artigos de opinión
- Debuxos e viñetas

A ciencia está composta por moitos pensamentos feitos realidade.

Un ano importante, non só pola covid-19.

2020 ANO INTERNACIONAL DEL PERSONAL DE ENFERMERÍA Y DE PARTERÍA

PROTEGER LAS PLANTAS. PROTEGER LA VIDA.

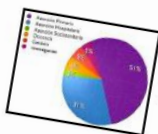
AS ENFERMEIRAS

-As enfermeiras axudan aos doctores/as nos diagnósticos e aos pacientes.

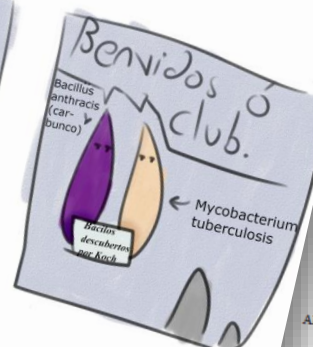
- Elas administranlle medicamentos aos enfermos.

- Son elas as que pasan máis tempo nos hospitais.
- Precisan preparación física e mental para realizar os seus traballos.

-Neste gráfico podemos observar os traballos que teñen que realizar ao día.

MOITÍSIMAS GRAZAS AS ENFERMEIRAS, XA QUE SIN ELAS A SANIDADE NO SERÍA O QUE É HOXE!

Sección Local 2020

La Concejalía de Medio Ambiente, unha colaboración co grupo R3V de Viro Ciencia, lanza un novo proxecto educativo online co fin de axudar ás familias a converter as horas de aprendizaxe en procesos educativos e así un elemento de axuda para os educadores das nosas escolas.

Para Xosha Durán, unha das líderes do proxecto, "servir de axuda para os pais, mulleres das nosas escolas, e tamén, converter as máis pequenas das nosas actividades educativas e educativas" "O noso é un medio ambiente onde se fai máis que nunca, o centro do traballo non condición, asegura o concello de Viro Ciencia."

Os Xoves de Ciencia consisten en un encontro cada semana dun novo programa onde se fai ciencia e o humor. Unha forma de acercar a toda a familia. As principais actividades son persoais que nos acompañan todos os Xoves para poder aprender conceptos clave de ciencia, a vez que experimentamos con materiais e líquidos que temos en casa. Cada semana se organiza un novo científico sempre para poder ser realizado en familia e para que os máis pequenos das nosas escolas se interesen.

Para Xosha Durán, tenente alcalde e concelleira de Medio Ambiente do concello de Culleredo, "este tipo de actividades intentan dar resposta ás necesidades cambiantes propias da situación de crise sanitaria como a que estamos vivindo. É tamén unha ferramenta excelente para educadores, pais e mulleres que queiran compartir coñecemento de ciencia e diversión co seus fillos/as, aprendendo coñecendo sobre a ciencia e a vida que nos rodea, actividades experimentais e actividades en casa."

Sabendo facer unha videconferencia o día 16 de novembro para os alumnos de 4º de ESO e de bacharelato das 12-14h das 20h. Nesta conferencia falaremos sobre o coronavirus, como se está seguindo e como axustar vidas como podemos máis eficientemente e sobre os

Sección Local 2020

rigidos avances na enfermidade para contrarrestala. A pesar de que esta conferencia será a través de Xosha Vázquez, Sáez, que a dará desde Houston.

Xosha de Toro Cadejón do departamento de biología e medicina da Leica, será a outra persoa que dará outra charla por a videconferencia desde a Universidade de Culleredo. Esta charla será o día 20 de novembro das 20h as 22h. Nesta charla falaremos sobre a primeira fase para ser un científico científico, tamén veremos o proceso de creación de vídeo dun proxecto científico. Tamén de como se organiza a biología e a física.

Por último o día 12 de novembro das 12-14h e das 12 de outubro unha charla sobre a física e a química como creadores de vida. Isto farano as nosas alumnas e alumnos e o grupo de biología universal. Tamén a por último as alumnas de bacharelato prepararon un conxunto de aspectos.

12 Grados baixo ciencia

DEPORTES

O sábado pasado presenciámos o encontro entre o Real Virus contra o FC Humano. No papel o Real Virus comezaba como favorito pero atopouse cunha gran defensa do FC Humano, grazas a gran actuación do canceiro Mascar e os centrais Glóbulo Branco e Xel Ramos e FC Humano conseguiu un 0-0, resultado o cal favorece ao FC Real Virus, Cristiano Covid anotou un gol e deu unha asistencia para darlle a vitoria ao seu equipo e proclamáronse primeiros na liña pola bota de ouro, quedando de segundo Leo Antibiótico. Despois da derrota o FC Humano está pensando en cambiar de adestrador, soa para o posto o médico Koch, un dos máis grandes adestradores do deporte consolidado no Deportivo de Tuberculosis no que gañou todo.

Aliñación do partido: Coa equipación azul o Real Virus e de vermello o FC Humano.

Xosha Rodríguez

E O XORNAL FÍXOSE REALIDADE?

E XA SÓ NOS QUEDA O AGASALLO PARA O FIN DE FESTA. QUE SERÁ ESTE ANO?

Vai ser dobre porque ben o merecen os tempos que corren...

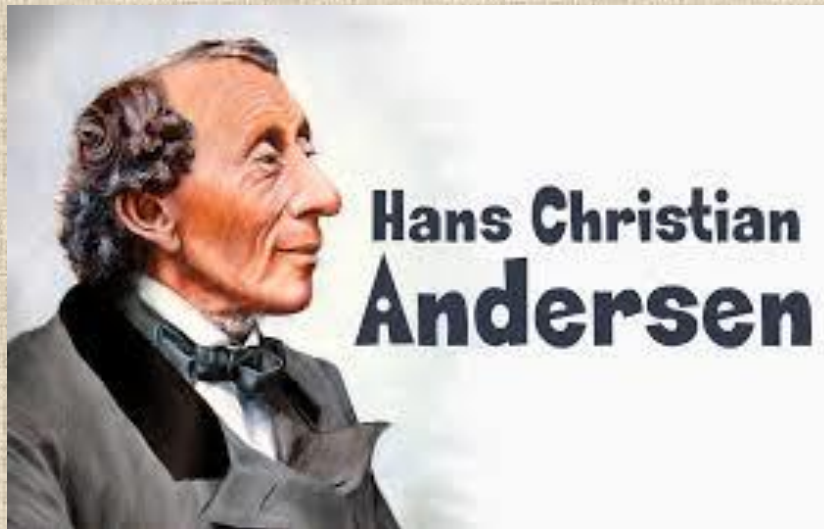
TEMOS UNS SOPORTALAPIS ARTESANAIS

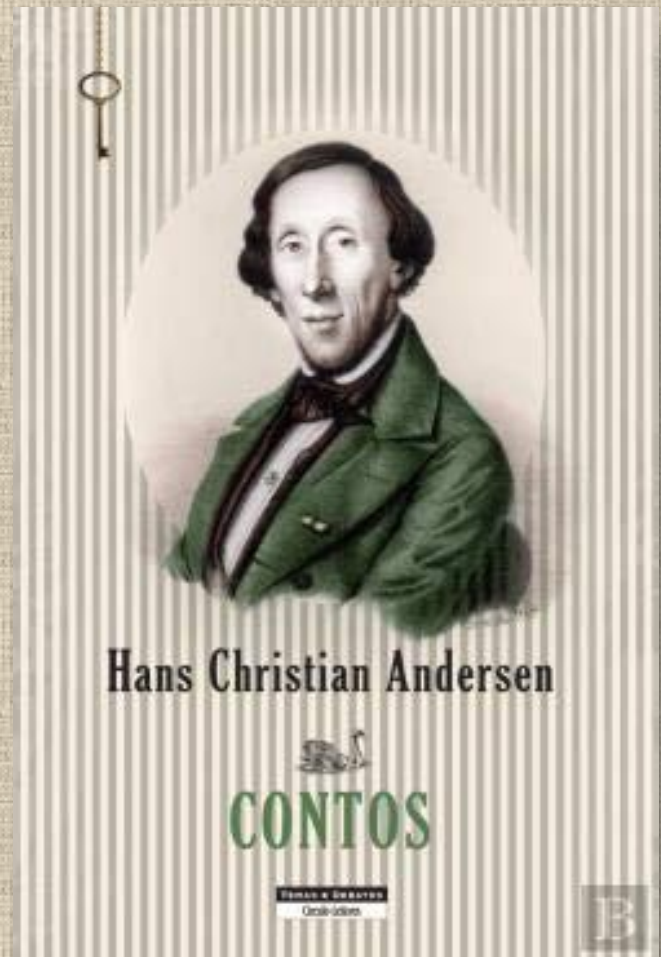
O NOSO ALUMNADO EN PLENA FAENA ...

ADEREZADO CUNHA NARRACCIÓN DUN CONTO DE ANDERSEN

HISTORIA DUNHA NAI:
Interpretado polo alumnado de
Literatura Universal

E ... porque a nosa lingua o merece

A fala. Manuel María

O idioma é a chave
coa que abrimos o mundo:
o salouco máis feble,
o pesar máis profundo.

O idioma é a vida,
o coitelo da dor,
o murmurio do vento,
a palabra de amor.

O idioma é o tempo,
é a voz dos avós
e ese breve ronsel
que deixaremos nós.

O idioma é un herdo,
patrimonio do pobo,
maxicamente vello,
eternamente novo.

O idioma é a patria,
a esencia máis nosa,
a creación común
meirande e poderosa.

O idioma é a forza
que nos xunge e sostén.
¡Se perdemos a fala
non seremos ningún!

O idioma é o amor,
o latexo, a verdade,
a fonte da que agroma
a máis forte irmandade.

Renunciar ao idioma
é ser mudo e morrer.
¡Precisamos a lingua
se queremos vencer!

Manuel María (2001).

E XA COMEZAMOS A AGARDAR POLA XII EDICIÓN DO DÍA DA CIENCIA EN GALEGO

GRAZAS POLA

VOSA

ATENCIÓN

Ata

pronto